

Editörden

N. Yasemin YALIM^a

Türkiye Biyoetik Dergisi (TJOB)'un Bahar sayısından bu yana ülkemizde yaşanan gelişmeler, değerleri ve insanı konu ve sorun edinen herkes için kaygı vericidir. TJOB olarak biz de bu kaygıyı derinden hissediyoruz. Varoluşsal krizlerin yaşandığı tüm zamanlarda olduğu gibi bugün de değerlerimizi yeniden sorgulamanın; değerler konusundaki bilgimizi ve uslamlama yetkinliğimizin ürünlerini toplumun hizmetine sunmanın bir ödev olduğunu unutmuyoruz. Bu nedenle sayfalarımızın yaşanan süreçlere ilişkin düşüncelerimize, niteliksel ve niceliksel araştırmalarınıza açık olduğunu bir kez daha hatırlatmak isteriz.

Alanımızı ilgilendiren ve henüz hakkında yeterince araştırma ve etik analiz okumadığımız konulardan biri, ülkemizin son yıllarda yaşadığı önemli bir sorun olan sığınmacılar sorunudur. Bugün ülkemizde resmi sayıları konusunda bile farklı yetkili kuruluşların anlaşamadığı; gayri resmi sayıları ise tam bir muamma olan çok sayıda sığınmacı bulunmaktadır. Bu durumun alanımızı ilgilendiren boyutu yalnızca sığınmacılara sunulan sağlık hizmeti değildir. Sığınmacıların gereksinimlerinin, birlikte taşıdıkları ve sığınmacı olmak nedeniyle benimsedikleri değerlerin toplumumuzda yarattığı değersel baskı ve etki de biyoetik alanında çalışanların araştırma ve uslamlama yöntemlerini kullanarak tanımlamaları gereken konulardır. Bu alanlarda yapılacak ve paylaşılacak çalışmalar öteki akademik disiplinlere olduğu kadar yasa yapanlara ve politika geliştirenlere de yol gösterebilir.

Belki ilkinden daha acil biçimde biyoetikçilerin ilgisine muhtaç olan ikinci önemli konu ise, içinden geçmekte olduğumuz; insan, hayvan ve bitki bağlamında tüm canlılığı tehdit etmekte olan kaos ortamıdır. Bir yanda ülkemizin bir bölümünde şiddetli çatışmalar yaşanır ve öteki bölümlerine de sirayet etme eğilimi gösterirken, öte yandan doğal yapılara ve biyosistemlere yönelik müdahalelerin sonuçları, seller, heyelanlar, yangınlar biçiminde ortaya çıkarak canlılığı sonlandırmaktadır. Temel çalışma alanı bios olan bir disiplinin tüm bu olan bitene duyarsız kalması beklenemez kuşkusuz. Özellikle toplumumuzun daha az eğitilmiş ve sosyal aktivizm konusunda daha sakıncılı bir grubu olarak kabul edilen kırsal nüfusumuzun bu noktada ortaya koyduğu ahlaki duruş üzerinde çalışılması gereken önemli bir konudur. Bu konuda, özellikle yerel değersel perspektifleri inceleyen çalışmalarınızı da paylaşmanızı diliyoruz.

Üzerinde henüz ülkemizden kaynaklanan bir çalışma okumadığımız bir başka konu da “umuda yolculuk” gibi gayet ironik bir terimle adlandırılan ve kıyısında yaşadığımız bir denizde gerçekleşen insanlık dramıdır. Bu konuda da gerek “Bizim Deniz - Mare Nostrum”de yaşanması nedeniyle coğrafi sorumluluğumuz, gerekse şöyle ya da böyle devlet olarak ilkelerini benimseme niyeti beyan etmiş olduğumuz Avrupa Birliği’ni doğrudan ilgilendirmesi nedeniyle akademik sorumluluğumuz bulunmaktadır. Uzun yıllardır hastaların küçük bir umut nedeniyle büyük bir riski kabul etmelerinin özerklikle ve akılcı istemeye ilişkisini tartışan bir grup olarak biriktirdiğimiz deneyimin, neredeyse “ölüme yolculuk” haline gelmiş bulunan bu olguyu ve aktörlerini anlamak konusunda katkı sağlamasına çabalamak gerekiyor.

Ülkemizde tıp etiği ile başlayan ve biyoetiğin farklı alanlarında sürmekte olan çalışmalara yer vermeyi bu sayımızda da sürdürüyoruz. Ülkemizde son on yıllarda tartışılmaya başlanan Mühendislik Etiği alanındaki

^a Prof. Dr., Türkiye Biyoetik Dergisi Editörü

gelişmeleri konu edinen bir dizi yazının ilkinin bu sayıda yayınlanıyor. Mühendisliğin biyoetiği doğrudan ilgilendiren biyomedikal mühendislik, genetik mühendislik ya da tarım ve gıda mühendisliklerinin yanında, genel olarak yaşamı ve insan yaşamını doğrudan ilgilendiren etkilerini de tartışmak için bunun önemli bir fırsat sağlayacağına inanıyoruz. Bu tartışmanın bizi öteki disiplinlerin uzmanlarıyla işbirliği yapmaya da yönelteceğini düşünüyoruz.

İkinci yılın ikinci sayısını her zamanki gibi iyi okumalar dilekleriyle ilginize ve bilginize sunuyorum.